

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Samenwijs Onderwijs

Onderzoek bestuur en scholen

Vierjaarlijks onderzoek

Datum vaststelling: 13 maart 2019

Samenvatting

Minstens één keer in de vier jaar onderzoekt de onderwijsinspectie ieder schoolbestuur in Nederland. Het vierjaarlijks onderzoek is dit jaar uitgevoerd bij het bestuur van Stichting Samenwijs Opvang & Onderwijs. We hebben onderzocht of het bestuur op zijn scholen zorgt voor onderwijs van voldoende kwaliteit en of het financieel in staat is om ook in de toekomst goed onderwijs te blijven verzorgen.

Wat gaat goed?

Samenwijs vindt het erg belangrijk dat zoveel mogelijk kinderen binnen de gemeente in hun eigen dorp naar de opvang en school kunnen. Dat zien we terug. Veel leerlingen die bijzondere hulp nodig hebben, kunnen gewoon in hun eigen dorp naar school. Samenwijs vindt het ook belangrijk dat er een goede aansluiting tussen de kinderopvang en de basisschool is. Om deze reden zijn de organisaties voor kinderopvang en voor onderwijs samengegaan tot één organisatie, met als doel één doorgaande lijn in pedagogisch-didactische ontwikkeling en in de extra ondersteuning voor kinderen van 0-13 jaar. Op de scholen zien we dat de samenwerking tussen kinderopvang en de basisschool steeds meer vorm krijgt en dat één team onder leiding van één managementteam de doorgaande lijn vormgeeft.

Wat moet beter?

Het bestuur van Samenwijs moet een beter beeld krijgen van de kwaliteit op de scholen. Om dat beeld te krijgen moet het bepalen welke informatie nodig is en hoe deze benut kan worden om het onderwijs te verbeteren. Ook de scholen zelf moeten nadenken over manieren om informatie te verzamelen, te evalueren en te beoordelen, om vervolgens na te gaan of ergens verbeteringen of veranderingen nodig zijn. Als alle scholen dit goed doen, dan kan het bestuur deze informatie weer gebruiken om op bovenschools niveau te kijken of het ergens moet bijsturen of ingrijpen. Dit gebeurt nu namelijk te weinig waardoor er blinde vlekken ontstaan en risico's mogelijk (te) laat gezien worden.

Bestuur: Stichting Samenwijs Opvang & Onderwijs

Bestuursnummer: 40941

Aantal scholen onder bestuur: 6

Totaal aantal leerlingen: 1007

Lijst met onderzochte scholen:
basisschool Starrebos (08XC)
basisschool De Doelakkers (11PP)

Wat kan beter?

We denken dat Samenwijs in de kwaliteit van het onderwijs sterker en stabiel kan worden als de scholen de bestaande samenwerking van directeuren en lb-ers gebruiken om samen onderwijskundige doelen te stellen. Nu doet iedere school dat afzonderlijk, en zij weten niet altijd van elkaar waar ze mee bezig zijn. Dit is niet handig; zeker niet voor een kleine onderwijsorganisatie. Ook kan de samenwerking benut worden om er beter voor te zorgen dat de kleine scholen binnen Samenwijs beschikken over brede kennis, zonder die allemaal in eigen huis te hebben. Om samen aan de onderwijskundige kwaliteit te werken moeten het bestuur en de directeuren goede afspraken maken over hoe ze dit willen doen, en wie hierin 'de kar trekt'. De start van de werkgroep kwaliteit in 2018 (bestaande uit schooldirecteuren en managers kinderopvang) is een betekenisvolle stap in de goede richting.

Een tweede onderdeel dat beter kan is de uitleg van het bestuur aan de Raad van Toezicht en de Samenwijsraad. Dit gebeurt nu vooral over financiën en eindresultaten. We missen verantwoording over de meer inhoudelijke aspecten zoals de kwaliteit van bijvoorbeeld het lesgeven; zeker daar waar die te maken hebben met de hoofddoelen die het bestuur stelt. We denken bijvoorbeeld aan de kwaliteit van het onderwijs aan leerlingen met een speciale ondersteuningsbehoefte.

Vervolg

We geven het bestuur drie herstelopdrachten die alle drie betrekking hebben op het herstel van de standaard Kwaliteitszorg. Het bestuur moet deze op bestuursniveau herstellen, maar ook op de beide scholen die bezocht zijn en waar we deze standaard ook onvoldoende vonden. We gaan er bovendien vanuit dat het bestuur zelf ook nagaat hoe de kwaliteit van het stelsel voor kwaliteitszorg op de niet bezochte scholen is. We hebben er vertrouwen in dat het bestuur deze opdrachten oppakt en gaan geen tussentijds herstelonderzoek uitvoeren. Bij ons eerstvolgende reguliere bezoek (ongeveer over vier jaar) gaan we na of het bestuur de opdrachten naar tevredenheid heeft uitgevoerd. Tussentijds (na twee jaar) voeren we wel een gesprek om te horen van het bestuur hoe het hersteltraject verloopt.

Inhoudsopgave

1.	Opzet vierjaarlijks onderzoek	5
2.	Resultaten onderzoek op bestuursniveau	9
3.	Resultaten verificatieonderzoek	18
	3.1. basisschool Starrebos	18
	3.2. basisschool De Doelakkers	22
4.	Reactie van het bestuur	26

1. Opzet vierjaarlijks onderzoek

De inspectie heeft in de maanden november en december van 2018 een vierjaarlijks onderzoek uitgevoerd bij de Stichting Samenwijs Opvang & Onderwijs. In een vierjaarlijks onderzoek staat de volgende vraag centraal: is de sturing op kwaliteit op orde en is er sprake van deugdelijk financieel beheer? Het onderzoek wordt uitgevoerd aan de hand van vier deelvragen:

1. Heeft het bestuur doelen afgesproken met de scholen, heeft het voldoende zicht op de onderwijskwaliteit en stuurt het op de verbetering van de onderwijskwaliteit?
2. Heeft het bestuur een professionele kwaliteitscultuur en functioneert het transparant en integer?
3. Communiceert het bestuur actief over de eigen prestaties en ontwikkelingen en die van zijn scholen?
4. Is het financieel beheer deugdelijk?

Werkwijze

Het onderzoek is uitgevoerd op twee niveaus: op bestuursniveau en op schoolniveau. Op het niveau van het bestuur richt het onderzoek zich met de vier deelvragen op de standaarden binnen de kwaliteitsgebieden Kwaliteitszorg en ambitie en Financieel beheer.

Standaard	Onderzocht
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•
Financieel beheer	
FB1 Continuïteit	•
FB2 Doelmatigheid	
FB3 Rechtmatigheid	•

Om Kwaliteitszorg en ambitie te kunnen beoordelen doen we niet alleen onderzoek op het niveau van het bestuur, maar onderzoeken we tevens de onderwijskwaliteit van een deel van de scholen waarvoor het verantwoordelijk is. We onderscheiden binnen het vierjaarlijks onderzoek op schoolniveau verschillende typen onderzoek:

- *Verificatieonderzoek*

Het verificatieonderzoek is onderdeel van het onderzoek naar de kwaliteitszorg en het financieel beheer op bestuursniveau. We voeren het in de eerste plaats uit om vast te stellen of het kwaliteitsgebied Kwaliteitszorg en ambitie voldoende is; het onderzoek laat zien of de sturing op de kwaliteit door het bestuur ook in de praktijk werkt. Het geeft ons in de tweede plaats zicht op de onderwijskwaliteit van de school.

- *Onderzoek naar aanleiding van risico's*

We voeren een kwaliteitsonderzoek uit bij scholen en besturen waar het vermoeden bestaat dat zij onvoldoende kwaliteit bieden. We hebben bij Samenwijs tijdens dit onderzoek geen risico-onderzoek uitgevoerd.

- *Onderzoek op verzoek goede school*

Een bestuur kan bij het vierjaarlijks onderzoek een verzoek doen aan de inspectie onderzoek uit te voeren bij scholen die naar de mening van het bestuur goed zijn. Samenwijs heeft geen scholen voorgedragen voor de kwalificatie 'goed'.

- *Herstelonderzoek*

Wanneer er sprake is van eerder afgesproken vervolgtoezicht zullen we het herstelonderzoek waar mogelijk tegelijkertijd uitvoeren. Er was bij Samenwijs tijdens dit onderzoek geen sprake van een herstelonderzoek.

Onderstaand figuur geeft weer hoe het vierjaarlijks onderzoek bij scholen is ingericht. De informatie over de kwaliteit van deze scholen betrekken we bij onze jaarlijkse publicatie De Staat van het Onderwijs. Aangegeven is welke standaarden zijn onderzocht op de verschillende scholen. Ook is aangegeven welk type onderzoek is ingezet.

School	Verificatie	
	Starrebos	Doelakkers
Onderwijsproces		
OP1 Aanbod		
OP2 Zicht op ontwikkeling		
OP3 Didactisch handelen	•	•
OP4 (Extra) ondersteuning	•	•
OP6 Samenwerking		
OP8 Toetsing en afsluiting		
Schoolklimaat		
SK1 Veiligheid		
SK2 Pedagogisch klimaat/Leerklimaat		
Onderwijsresultaten		
OR1 Resultaten/Studiesucces		
OR2 Sociale en maatschappelijke competenties		
OR3 Vervolgsucces		
Kwaliteitszorg en ambitie		
KA1 Kwaliteitszorg	•	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•	•

Onderzoeksactiviteiten

Om antwoord te geven op de onderzoeksvragen hebben we documenten geanalyseerd en gesprekken gevoerd met sleutelfiguren binnen de organisatie. We hebben gesproken met leerlingen en docenten en verschillende lessen bezocht.

Overige wettelijke vereisten

De deugdelijkheidseisen die niet aan een standaard in het waarderingskader zijn verbonden vatten we samen onder de noemer overige wettelijke vereisten (zie Onderzoekskader). Wij hebben de volgende vereisten onderzocht:

- Aanwezigheid schoolgids art. 16, lid 2 en 3, WPO
- Vrijwilligheid ouderbijdrage art. 13, lid 1 onder e, in samenhang met art. 40 WPO
- Aanwezigheid meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld art. 4b, WPO

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de oordelen op de standaarden uit de kwaliteitsgebieden Kwaliteitszorg en ambitie en Financieel beheer op bestuursniveau. Ook de afspraken over het vervolgtoezicht zijn opgenomen in hoofdstuk 2. Hoofdstuk 3 gaat in op de resultaten van de verificatiebezoeken op basisschool Starrebos en basisschool De Doelakkers. In hoofdstuk 4 is de reactie van het bestuur op het onderzoek en rapportage opgenomen.

Legenda

Beoordelingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- Goed
- Voldoende
- Onvoldoende
- Kan beter

Kwaliteitsgebieden:

- Onderwijsproces
- Schoolklimaat
- Onderwijsresultaten
- Kwaliteitszorg en ambitie
- Financieel beheer

2. Resultaten onderzoek op bestuursniveau

In dit hoofdstuk geven we de resultaten weer van het onderzoek op bestuursniveau: de oordelen op de standaarden in de gebieden Kwaliteitszorg en ambitie en Financieel beheer.

In onderstaande figuur zijn de resultaten samengevat. Te zien is wat de oordelen zijn op de twee onderzochte kwaliteitsgebieden op bestuursniveau. Ook is weergegeven in hoeverre onze oordelen overeenkomen met het beeld dat het bestuur zelf heeft van de gerealiseerde kwaliteit op de scholen en in hoeverre het kwaliteitsbeleid van het bestuur doorwerkt tot op schoolniveau.

Oordelen op bestuursniveau voor de gebieden Kwaliteitszorg en ambitie en Financieel beheer

Het beeld van het bestuur over de kwaliteit komt niet overeen met het beeld van de inspectie

Het beeld van het bestuur komt volledig overeen met het beeld van de inspectie

Het beleid van het bestuur werkt niet door tot op school/opleidingsniveau

Het beleid van het bestuur werkt volledig door tot op school/opleidingsniveau

Samenvattend oordeel

De centrale onderzoeksvraag luidt: *Is de sturing op kwaliteit op orde en is er sprake van deugdelijk financieel beheer?*

Het eerste deel van de vraag beantwoorden wij met 'nee'. We vinden dat het bestuur nog niet voldoende stuurt op een adequate kwaliteitszorgcyclus op zowel bestuursniveau als op de Samenwijsscholen. Hierdoor heeft het bestuur niet genoeg zicht op de kwaliteit van de scholen en kan het deze onvoldoende waarborgen. Het bestuur heeft weliswaar veel werk verzet in het tot stand brengen van de fusie en het bouwen aan een nieuwe organisatie. Tegelijkertijd zien we dat er nauwelijks sprake is (geweest) van onderwijskundige sturing op bestuursniveau. Om die reden beoordelen we de standaard Kwaliteitszorg (KA1) als 'onvoldoende'. Op de standaarden Kwaliteitscultuur (KA2) en Verantwoording en dialoog (KA3) voldoet het bestuur aan de wet. Deze zijn dan ook als 'voldoende' beoordeeld.

Het tweede deel van de onderzoeksvraag beantwoorden we met 'ja'. Er is sprake van deugdelijk financieel beheer.

Het financieel beheer van het bestuur is in orde. Het bestuur weet hoeveel geld het nu en in de toekomst nodig heeft voor het geven van goed onderwijs. Het bestuur verkrijgt en besteedt de middelen die het daarvoor van de rijksoverheid ontvangt in overeenstemming met de wettelijke eisen.

We zien op de korte of middellange termijn geen risico's voor de financiële continuïteit van Stichting Samenwijs. Ook de financiële rechtmatigheid is in orde. Het bestuur voldoet aan de eisen van het kwaliteitsgebied Financieel beheer.

De intern toezichthouder geven wij in overweging in het volgende jaarverslag aandacht te besteden aan de doelmatigheid van de besteding en de verantwoording van zijn toezicht daarop. Ook verzoeken wij de intern toezichthouder aandacht te schenken aan de resultaten die zijn handelen heeft opgeleverd.

Het bestuur wordt aangeraden in het volgende jaarverslag aandacht te besteden aan de continuïteitsparagraaf. Twee onderdelen van de verplichte continuïteitsparagraaf voldoen niet geheel aan de wettelijke vereisten.

2.1. Kwaliteitszorg en ambitie

In de onderstaande tabel geven wij de oordelen en/of waarderingen weer op de standaarden van het kwaliteitsgebied Kwaliteitszorg en ambitie, waarbij wij antwoorden geven op drie deelvragen.

Kwaliteitszorg en ambitie	O	V	G
KA1 Kwaliteitszorg	•		
KA2 Kwaliteitscultuur		•	
KA3 Verantwoording en dialoog		•	

In het eerste vierjaarlijks onderzoek op bestuursniveau geven we in het funderend onderwijs geen oordeel op het kwaliteitsgebied Kwaliteitszorg en ambitie. We geven alleen een oordeel op de drie standaarden afzonderlijk. Aan de hand van deze oordelen geven we een kwalitatieve beschrijving van het kwaliteitsgebied.

Heeft het bestuur doelen afgesproken met de scholen, heeft zij voldoende zicht op de onderwijskwaliteit en stuurt zij op de verbetering van de onderwijskwaliteit (KA1)?

Wij beoordelen de standaard Kwaliteitszorg (KA1) als 'onvoldoende'. Wij vinden dat het bestuur binnen deze standaard nog niet beantwoordt aan de omschrijving van basiskwaliteit zoals die is geformuleerd in het waarderingskader primair onderwijs, dat per 1 augustus 2017 van kracht is geworden. Volgens de wettelijke essentie bij deze standaard moet het bestuur een stelsel van kwaliteitszorg hebben, waardoor de kwaliteit van het onderwijs op de scholen gewaarborgd is en/of verbeterd. Samenwijs beschikt niet over een dergelijk stelsel en heeft daardoor niet genoeg zicht op de kwaliteit van haar scholen (artikel 10 en 12, vierde lid WPO).

PDCA-cyclus ontbreekt

Bestuur en onderzochte scholen werken niet op een planmatige manier aan verbetering en borging van de kwaliteit van het onderwijs. Een duidelijke PDCA-cyclus ontbreekt. Het instrument dat stichtingbreed aanwezig is, wordt niet effectief benut. Maar de recente inrichting van een *early warning* systeem voor leeropbrengsten op het gebied van taal en rekenen is in dit verband een betekenisvolle stap.

Het bestuur spant zich in om schoolnabij te zijn en bezoekt de scholen regelmatig. Iedere zes weken vindt een overleg tussen de bestuurder en de schooldirectie plaats. Daarnaast is het bestuur minimaal eens per jaar een hele dag op iedere school aanwezig; bezoekt lessen en spreekt met het team. Op basis van deze gesprekken en bezoeken vormt het bestuur zich een beeld van de school. Het is daarin in sterke mate afhankelijk van de informatie die door de school wordt aangereikt. Op enkele aspecten beschikken de meeste scholen wel over gestructureerde informatie (opbrengsten, veiligheidsmonitor en tevredenheidsenquêtes). Deze worden echter op bestuursniveau beperkt verzameld en geanalyseerd. Op andere onderdelen (zoals didactisch handelen, pedagogisch klimaat, zorgprocedures) wordt op bestuursniveau geen informatie verzameld. Sturing op kwaliteit en kwaliteitsverbetering vindt nauwelijks plaats.

Uit de verificatiebezoeken is gebleken dat de scholen min of meer wel beschikken over een stelsel van kwaliteitszorg (waaronder bijvoorbeeld een kwaliteitszorginstrument, een veiligheidsmonitor, kijkwijzers voor lesobservaties, opbrengstenanalyse), maar dat vanuit het bestuur sturing op de inrichting en controle op het gebruik ervan ontbreken. Zo wordt bijvoorbeeld het beschikbare instrument (gebaseerd op kwaliteitskaarten) zeer wisselend gebruikt. Daarnaast schrijven niet alle scholen een jaarplan en een jaarverslag, waardoor er ook weinig zicht is op welke trajecten er op de kwaliteitsagenda staan, welk resultaat beoogd wordt en hoe het traject is ingericht. Hierdoor lopen scholen en bestuur het risico dat zij blinde vlekken krijgen of dat ze risico's niet, of te laat signaleren.

We vinden dat het ontbreken van een duidelijke PDCA-cyclus een risico voor de waarborg van basiskwaliteit van het onderwijs is. Om die reden en omdat het bestuur op dit punt niet aan de wettelijke eisen voldoet, geven we op dit onderdeel een herstelopdracht (zie paragraaf 2.3).

Heeft het bestuur een professionele kwaliteitscultuur en functioneert het transparant en integer (KA2)?

Wij beoordelen de standaard Kwaliteitscultuur (KA2) als 'voldoende'. De professionele kwaliteitscultuur is voldoende gewaarborgd, hoewel deze tegelijkertijd nog versterkt kan worden. Het bestuur werkt volgens de Code Goed Bestuur, werkt transparant. Er is breed draagvlak voor de ambities en er is bereidheid binnen alle lagen van de organisatie om blijvend te ontwikkelen. Tegelijkertijd zien we dat de scholen meer van elkaar zouden kunnen leren en meer expertise met elkaar kunnen en willen delen.

Rollen en verantwoordelijkheden

De kernambitie om voor zoveel mogelijk kinderen in Hilvarenbeek ononderbroken (0-14 jaar) en thuisnabij opvang en onderwijs te bieden, wordt breed gedragen binnen alle gremia van Samenwijs.

Deze ambitie wordt zichtbaar in de totstandkoming van één organisatie voor opvang en onderwijs en in het lage verwijzingspercentage binnen de gemeente naar speciaal (basis)onderwijs. Het bestuur en de Raad van Toezicht pakken ieder hun rol. Het relatief nieuwe bestuur kreeg vooral de opdracht van de Raad van Toezicht om een stabiele en inzichtelijke financiële situatie te creëren en om de fusie tussen opvang en onderwijs te realiseren. Deze opdracht is nagenoeg volbracht voor zover de huidige wetgeving dit toestaat.

We denken dat de tijd nu rijp is om de focus ook weer meer te richten op onderwijsinhoudelijke aspecten. Het bestuur en de directeuren vormen samen het managementteam dat periodiek samen overlegt. Vooral de directeuren geven aan dat zij de aandacht voor onderwijsinhoudelijke ontwikkeling op bestuursniveau beginnen te missen. Zij zouden inhoudelijk meer onderling willen samenwerken, door bijvoorbeeld op belangrijke thema's bovenschools beleid te formuleren en samen expertise op te bouwen. In feite ligt er een vraag naar onderwijskundig leiderschap. We hebben gemerkt dat binnen de organisatie verschillend gedacht wordt over wie dit onderwijskundig leiderschap moet oppakken. Het College van Bestuur heeft door de fusie met kinderopvang een breed aandachtsterrein. Het is zowel qua omvang als inhoud niet zonder meer vanzelfsprekend dat het ook het onderwijskundig leiderschap op zich kan nemen. De directeuren zijn onderwijskundig tot nu toe alleen verantwoordelijk geweest voor hun eigen school. Het is denkbaar dat zij als directieberaad sterker in positie gebracht worden om ook bovenschools een stuk verantwoordelijkheid te dragen. Zij hebben die rol tot voor kort echter nooit gehad en zijn ook niet expliciet in die positie gezet. Sinds 2018 wordt gewerkt met werkgroepen van directeuren, onder andere op het gebied van kwaliteit. Vanuit deze werkgroep is het initiatief gestart om gezamenlijk de schoolplannen 2019-2023 tot stand te brengen en te voorzien van een PDCA-cyclus. Het bestuur ondersteunt dit initiatief en is zelf nauw betrokken bij de totstandkoming van de schoolplannen. Het zou goed zijn te verkennen of een dergelijke initiatief, dat uitgaat van gedeelde verantwoordelijkheid voor beleid binnen het managementteam, op meerdere beleidsterreinen uitgangspunt kan zijn.

Gebruik maken van elkaars expertise of sturen op gedeelde expertise

Met zes scholen is Samenwijs een relatief kleine onderwijsorganisatie. Om blijvend te voldoen aan de wettelijke opdracht constant goed onderwijs te verzorgen, moeten alle medewerkers professioneel zijn en blijven en hun bekwaamheid onderhouden en uitbreiden. Het bestuur legt hiervoor de verantwoordelijkheid laag in de organisatie. Scholen hebben veel ruimte om hun professionaliseringbeleid naar eigen inzicht in te richten. Binnen die ruimte wordt veel gebruik gemaakt van teamscholing.

Om als bestuur door te groeien naar een lerende organisatie en om ook in de toekomst de kwaliteit van de (kleine) scholen te garanderen, zou het bestuur meer nadrukkelijk het gesprek op gang kunnen brengen over het belang van het gezamenlijk delen en opbouwen van expertise. De verantwoordelijkheid voor de lerende organisatie als geheel ligt dan bij het managementteam en niet alleen bij de bestuurder.

Communiqueert het bestuur actief over de eigen prestaties en ontwikkelingen en die van zijn scholen (KA3)?

We beoordelen de standaard Verantwoording en dialoog (KA3) als 'voldoende'. Het bestuur verantwoordt zich conform de wettelijke eisen naar de Raad van Toezicht en de Samenwijsraad (GMR). Daarnaast voert het bestuur, passend bij zijn ambities, een actieve dialoog met aanpalende organisaties binnen de gemeente. We vinden dat vooral de verantwoording nog wel vrij eenzijdig gebeurt op financiën en resultaten. In aansluiting op wat eerder bij KA1 is gezegd, vindt verantwoording over de overige aspecten van onderwijs nauwelijks plaats. Het bestuur verzamelt hier immers maar weinig informatie over. Hier ligt nog een uitdaging.

2.2. Financieel beheer

Wij baseren ons oordeel over het kwaliteitsgebied Financieel beheer op de beoordeling van de onderliggende standaarden voor financiële continuïteit en rechtmatigheid. Wij geven in beginsel geen oordeel over financiële doelmatigheid.

De financiële continuïteit en rechtmatigheid zijn beide beoordeeld als 'voldoende'. Het financiële beheer is dan ook beoordeeld als 'voldoende'.

Financieel beheer	V	
	O	V
FB1 Continuïteit		●
FB2 Doelmatigheid	Geen oordeel	
FB3 Rechtmatigheid		●

Financiële continuïteit

In onderstaande tabel zijn de financiële kengetallen van het bestuur uit de jaarverslaggeving over de afgelopen en de toekomstige drie jaren afgezet tegen de signaleringswaarden die wij gebruiken in onze jaarlijkse risicodetectie.

Kengetallen	Indicatie	Realisatie			Prognose		
		2015	2016	2017	2018	2019	2020
Liquiditeit (current ratio)	< 0,75	2,81	2,74	3,24	3,31	3,29	3,26
Solvabiliteit z	< 0,30	0,78	0,76	0,78	0,79	0,79	0,78
Weerstandvermogen	< 5%	30%	29,41%	29,72%	31,08%	32,43%	33,16%
Huisvestingsratio	> 10%	4,35%	4,95%	6,82%	nvt	nvt	nvt
Rentabiliteit	< 0%	-3,11%	1,04%	0,76%	0,45%	0,38%	-0,14%

Wij beoordelen de financiële continuïteit als 'voldoende'. De tabel bevat geen indicatie van financiële risico's voor de continuïteit van het onderwijs binnen nu en twee jaar. Ons onderzoek bevestigde dat beeld.

Stimuleringspunten Jaarverslag

Voor een volledige verantwoording in het jaarverslag is het nodig dat deze alle benodigde onderdelen bevat. Wij geven het bestuur in overweging in het volgende jaarverslag aandacht te besteden aan de volgende onderwerpen:

- Het verslag van de intern toezichthouder dient naast de uitvoering van de taken ook de resultaten weer te geven (effecten van toezicht). Het verslag gaat onvoldoende in op welke wijze de toezichthouder het bestuur ondersteunt en/of adviseert over beleidsvraagstukken en financiële problematiek - wanneer dit aan de orde is en welk resultaat dit handelen heeft opgeleverd.
- De rapportage over aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem. In deze rapportage moet het bestuur aangeven op welke wijze het interne risicobeheersingssysteem is ingericht en hoe dit in de praktijk functioneert. Daarbij wordt aangegeven welke resultaten met het systeem zijn bereikt en welke aanpassingen eventueel worden doorgevoerd in de komende jaren.

Financiële doelmatigheid

Wij geven geen oordeel over de financiële doelmatigheid. Wel gaan wij zo nodig het gesprek aan over onderwerpen die de doelmatigheid raken. Bij Stichting Samenwijs kwam het volgende onderwerp aan de orde:

- *Verslag Raad van Toezicht over toezicht op doelmatig gebruik van rijksmiddelen:*

Het is de wettelijke taak van Stichting Samenwijs om onafhankelijk en deugdelijk intern toezicht mogelijk te maken.

Bevoegdheden die hij moet beleggen bij de intern toezichthouder (ook wel de Raad van Toezicht) zijn, onder meer, dat deze moet toezien op de financiële doelmatigheid. De intern toezichthouder legt verantwoording af over de uitoefening van zijn bevoegdheden in het jaarverslag. Deze verantwoording hebben wij niet aangetroffen in het jaarverslag over 2017. Wij verzoeken de intern toezichthouder, aandacht te besteden aan de doelmatigheid van de besteding en de verantwoording van zijn toezicht daarop in de jaarverslagen vanaf 2018. Dit aspect van het interne toezicht is op dit moment sectorbreed nog in ontwikkeling. Daarom vinden wij het vooralsnog niet gepast om naast dit verzoek ook een uitdrukkelijke herstelopdracht te geven.

Financiële rechtmatigheid

We beoordelen de financiële rechtmatigheid voor Stichting Samenwijs als 'voldoende'. Wij baseren ons hierbij op de bevindingen van de instellingsaccountants uit het eerstelijnstoezicht op de financiën van het onderwijs. Daarnaast speelt aanvullende informatie een rol, zoals signalen en (lopende) onderzoeken op het gebied van de financiële rechtmatigheid. In het onderzoek bij Stichting Samenwijs leidt de weging van de beschikbare informatie tot een positief oordeel.

2.3. Afspraken over vervolgtoezicht

Tekortkoming	Wat verwachten wij van het bestuur?	Wat doen wij?
Bestuur		
<p>Kwaliteitszorg De standaard kwaliteitszorg op bestuursniveau (KA1) is onvoldoende. Er wordt niet voldaan aan art. 10 en 12, vierde lid WPO. Hierin staat dat het bestuur zorgt voor een stelsel van kwaliteitszorg op de scholen en vanuit dit stelsel de kwaliteit van het onderwijsleerproces en de leerresultaten bewaakt en bevordert. Er is op bestuursniveau geen adequaat stelsel, het ontbreekt aan toetsbare doelen en evaluaties (zie voor toelichting hoofdstuk 2, onder paragraaf 1).</p>	<p>Het bestuur zorgt ervoor dat binnen 4 jaar na vaststelling van dit rapport wordt voldaan aan art. 10 en 12, vierde lid WPO, door een adequaat stelsel in te richten. Het bestuur stuurt ons na twee jaar een schriftelijke rapportage over de voortgang van het herstel.</p>	<p>Wij bespreken de voortgangsrapportage met het bestuur tijdens een voortgangsgesprek in december 2020. Wij beoordelen bij het eerstkomende vierjaarlijks onderzoek opnieuw of het bestuur aan de deugdelijkheidseisen heeft voldaan.</p>
Scholen		
<p>Basischool Starrebos (o8XC) De standaard Kwaliteitszorg (KA1) is onvoldoende. Er wordt niet voldaan aan art. 12, vierde lid, en art. 10 WPO. Hierin staat dat het bestuur door haar stelsel van kwaliteitszorg zorg draagt voor ononderbroken ontwikkeling van leerlingen en de afstemming van het onderwijs op de voortgang in ontwikkeling van leerlingen op de school. Dit dient het bestuur te beschrijven in het schoolplan. Het ontbreekt op de school aan een cyclisch, systematisch en planmatig systeem om de voortgang in de ontwikkeling van leerlingen te bewaken en bevorderen (zie voor toelichting hoofdstuk 3, onder paragraaf 1).</p>	<p>Binnen vier jaar na vaststelling van dit rapport zorgt het bestuur ervoor dat wordt voldaan aan art. 12, vierde lid en art. 10, door een cyclisch, systematisch en planmatig systeem in te richten voor de voortgang in de ontwikkeling van leerlingen. Het bestuur stuurt ons na twee jaar een schriftelijke rapportage over de voortgang van het herstel.</p>	<p>Wij bespreken de voortgangsrapportage met het bestuur tijdens een voortgangsgesprek in december 2020. Wij beoordelen bij het eerstkomende vierjaarlijks onderzoek opnieuw of het bestuur aan de deugdelijkheidseisen heeft voldaan.</p>
<p>Basischool De Doelkokers (11PP) De standaard kwaliteitszorg (KA1) is onvoldoende. Er wordt niet voldaan aan art. 12, vierde lid, en art. 10 WPO. Hierin staat het bestuur door haar stelsel van kwaliteitszorg zorg draagt voor ononderbroken ontwikkeling van leerlingen en de afstemming van het onderwijs op de voortgang in ontwikkeling van leerlingen op de school. Dit dient het bestuur te beschrijven in het schoolplan. Het ontbreekt op de school aan een cyclisch, systematisch en planmatig systeem om de voortgang in de ontwikkeling van leerlingen te bewaken en bevorderen. Ook ontbreekt de beschrijving hiervan in het schoolplan (zie voor toelichting hoofdstuk 3, onder paragraaf 2).</p>	<p>Binnen vier jaar na vaststelling van dit rapport zorgt het bestuur ervoor dat wordt voldaan aan art. 12, vierde lid en art. 10, door een cyclisch, systematisch en planmatig systeem in te richten voor de voortgang in de ontwikkeling van leerlingen. Het bestuur stuurt ons na twee jaar een schriftelijke rapportage over de voortgang van het herstel.</p>	<p>Wij bespreken de voortgangsrapportage met het bestuur tijdens een voortgangsgesprek in december 2020. Wij beoordelen bij het eerstkomende vierjaarlijks onderzoek opnieuw of het bestuur aan de deugdelijkheidseisen heeft voldaan.</p>

3. Resultaten verificatieonderzoek

In dit hoofdstuk beschrijven we de bevindingen van ons verificatiebezoek op basisschool Starrebos en basisschool De Doelkokers.

Zoals toegelicht in hoofdstuk 1, hebben we deze scholen binnen het verificatiebezoek met een dubbel doel onderzocht. Ons eerste doel was na te gaan of het bestuur weet hoe het gesteld is met de kwaliteit van het onderwijs op de scholen, of het daarop stuurt en of die sturing werkt. Onze bevindingen hierover staan in hoofdstuk 2. Ons tweede doel was om de kwaliteit van de scholen op een aantal onderdelen in beeld te brengen. Daarover rapporteren we in dit hoofdstuk.

3.1. basisschool Starrebos

Conclusie

We hebben op basisschool Starrebos vijf standaarden onderzocht, namelijk Didactisch handelen (OP3), (Extra) ondersteuning (OP4), Kwaliteitszorg (KA1), Kwaliteitscultuur (KA2) en Verantwoording en dialoog (KA3).

Met uitzondering van de standaard Kwaliteitszorg zijn alle onderzochte standaarden als 'voldoende' beoordeeld. Het bestuur krijgt de opdracht om de 'onvoldoende' Kwaliteitszorg op basisschool Starrebos te herstellen.

Onderwijsproces	O	V	G
OP3 Didactisch handelen		•	
OP4 (Extra) ondersteuning		•	

Onderwijsproces

Didactisch handelen op orde, maar er liggen kansen voor verdere ontwikkeling

We beoordelen deze standaard (OP3) als 'voldoende', omdat we vinden dat het didactisch handelen voldoende basiskwaliteit laat zien. In de eerste plaats zorgen de leraren voor een gunstig leerklimaat. Zo leggen zij duidelijk uit en hebben de lessen veelal een duidelijke structuur en een logische opbouw. In alle lessen zien we de elementen van het gekozen instructiemodel terug. We zien dat de leerlingen in de regel voldoende betrokken en taakgericht aan het werk zijn. In de tweede plaats houden de leraren in hun les voldoende rekening met de verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen. Dit geldt dan vooral voor de afstemming in verwerking van de leerstof. Een aandachtspunt hierbij vormt de instructie aan de leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. Nu ligt die taak nog veelal bij de onderwijsassistent, onder aansturing van de groepsleraar.

Het verdient aanbeveling na te gaan in welke gevallen juist de leraar de meest aangewezen is om deze instructie te verzorgen. Tot slot zien wij dat de afstemming van het onderwijs op de leerlingen die doorgaans weinig moeite met de leerstof hebben, nog aandacht vraagt. Ook voor deze leerlingen geldt dat zij regelmatige instructie en niveauverhogende feedback nodig hebben op hun leerproces.

Het is een ambitie van het team om technieken in de les te gebruiken die het denken van leerlingen activeren en hen uitdagen. In sommige lessen zagen wij hiervan voorbeelden terug, zoals het gebruik van de wisbordjes en samenwerkingsvormen. Maar ook zagen wij dat leraren soms erg lang zelf aan het woord zijn en leerlingen een meer passieve houding aannemen. Leraren kunnen zich op dit punt verder ontwikkelen. Een andere ambitie van het team is om de leerling meer eigenaar te laten zijn van zijn of haar onderwijsproces. De leraren hebben al wel de eerste stappen gezet om deze ambitie te realiseren, maar dit staat nog in de kinderschoenen.

Ondersteuning voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften is voldoende, maar dit kan nog beter

We beoordelen de standaard (Extra) ondersteuning (OP4) als 'voldoende', omdat we vaststellen dat de wijze waarop de school de extra ondersteuning voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften vastlegt, grotendeels voldoet aan de eisen die de wet hieraan stelt.

De school kent een aantal leerlingen, die door specifieke belemmeringen niet het gemiddelde einddoel van de leeftijdsgroep behalen. Voor deze leerlingen ontvangt de school vanuit het samenwerkingsverband extra middelen, zodat het onderwijs voor de leerlingen beter afgestemd kan worden op hun behoeften. Voor deze leerlingen geldt een wettelijke verplichting om een ontwikkelingsperspectief (opp) op te stellen. De perspectieven, die wij hebben ingezien, voldoen grotendeels aan de wettelijke vereisten. Zo zijn de belemmerende en bevorderende factoren, die van invloed zijn op het onderwijsproces van de leerling, beschreven en bevatten deze documenten voor de leerlingen van de midden en bovenbouw een uitstroomperspectief. Verder zien we dat de ouders betrokken zijn bij het opstellen en het halfjaarlijks evalueren van het handelingsdeel van het opp.

Wel willen we opmerken dat de school voor een aantal opp's niet geheel voldoet aan de wettelijke eisen. Zo zien we dat in een aantal van deze documenten - vooral voor een aantal leerlingen uit de onderbouw - het uitstroomperspectief ontbreekt.

De schoolambitie om leerlingen meer eigenaar te laten zijn van hun onderwijsproces is ook voor leerlingen met extra ondersteuning van toepassing. Zo kan de school deze ambitie beter waarmaken door deze leerlingen te betrekken bij het opstellen van de halfjaarlijkse planning van het handelingsdeel en bij de evaluatie hiervan. Ook ligt er de kans om de perspectieven nog sterker te maken door de leerroute, waarmee de school het geformuleerde uitstroomniveau probeert te bereiken, óók op te nemen.

 Kwaliteitszorg en ambitie	O	V	G
KA1 Kwaliteitszorg	•		
KA2 Kwaliteitscultuur		•	
KA3 Verantwoording en dialoog		•	

Kwaliteitszorg en ambitie

De kwaliteitszorg is onvoldoende, omdat er nog geen sprake is van een cyclisch en systematisch geheel van kwaliteitszorgactiviteiten

We beoordelen de standaard Kwaliteitszorg (KA1) als 'onvoldoende' omdat er nog geen sprake is van een cyclische en systematische werkwijze om de kwaliteit van het onderwijs op de school te bewaken en bevorderen.

In de eerste plaats moet het stelsel van kwaliteitszorg een antwoord kunnen geven op de vraag of het onderwijs in de school voldoet aan de basiskwaliteit, zoals deze wettelijk is vastgelegd. De informatie die de school verzamelt met de bovengenoemde kwaliteitsactiviteiten, is hiervoor niet toereikend. Deze biedt namelijk nauwelijks informatie over de onderwijsprocessen, zoals bijvoorbeeld het onderwijsaanbod, zicht op ontwikkeling en didactisch handelen. Hiernaast maakt de school nog te weinig gebruik van andere informatiebronnen, zoals tevredenheidspeilingen; door de informatie uit deze bronnen te relateren aan eigen waarnemingen kan een totaalbeeld gecreëerd worden van de onderwijskwaliteit. Daarmee kan het bestuur ook een onderbouwd oordeel geven over de basiskwaliteit. De sturing vanuit de vorige schoolleiders richtte zich nog voornamelijk op de eigen ambities, zoals deze in het schoolplan zijn opgenomen.

In de tweede plaats werkt de school nog te weinig doelgericht aan kwaliteitsverbetering. Er is weliswaar een jaarplan waarin de verbeteractiviteiten uit het schoolplan zijn uitgewerkt, maar de doelen uit het huidige jaarplan zijn weinig concreet (meetbaar, merkbaar). De doelen zijn nu veelal geformuleerd in termen van acties. Dit maakt het nadien ook lastig om bij een evaluatie vast te stellen welke effecten de uitgevoerde activiteiten hebben gehad en of dit geleid heeft tot een verbetering van de onderwijskwaliteit.

Professionele kwaliteitscultuur zichtbaar in ontwikkeling, van en met elkaar leren kan verder ontwikkeld worden

De standaard Kwaliteitscultuur (KA2) binnen basisschool Starrebos is als 'voldoende' beoordeeld, omdat het team zich gezamenlijk verantwoordelijk voelt voor de ontwikkeling van de onderwijskwaliteit. We zien dat de professionele dialoog op gang begint te komen. Zo betreft het managementteam de leraren nadrukkelijk bij de voorgenomen besluiten. Verder heeft het team grote invloed op de verbeteronderwerpen, die jaarlijks in het jaarplan opgenomen zijn. Ten slotte krijgen de leraren veel ruimte zich verder te ontwikkelen. Naast scholingen op schoolniveau voor alle leraren volgen zij ook scholingen op individueel niveau.

In de afgelopen jaren heeft het team volgens eigen zeggen hard gewerkt aan vernieuwingen en verbeteringen van het onderwijsproces. Wel bleek dat de borging en focus op wat echt een hoge prioriteit heeft, onderbelicht bleef. Dit schooljaar slaagt het team, onder leiding van de interim directeur, er beter in te prioriteren in het aanpakken van activiteiten en de gerealiseerde kwaliteit te borgen.

De leraren kunnen de professionele dialoog verder versterken door vaker samen lessen voor te bereiden (ook met leraren uit andere bouwen) en de feedbackcultuur te verstevigen door meer bij elkaar in de les te gaan kijken.

De school verantwoordt zich voldoende over haar gerealiseerde kwaliteit, de verantwoording aan ouders kan beter

Wij beoordelen de standaard Verantwoording en dialoog (KA3) als 'voldoende', omdat we vinden dat de school voldoet aan de basiskwaliteit. Jaarlijks bespreekt de directie de leeropbrengsten met het bestuur. Via de schoolgids informeert de school de ouders over de eindresultaten en naar welke school voor voortgezet onderwijs de schoolverlaters van vorig schooljaar zijn uitgestroomd.

De samenwerking tussen de school en de in pandige kinderopvang is vooral op organisatorisch vlak in een vergevorderd stadium. Er is een warme overdracht van opvang naar onderwijs en één ondersteuningsteam waarin lb-er, leerkrachten en pedagogisch medewerkers alle zorgkinderen van 0 tot 13 jaar bespreken met betrokken zorgpartners. Ook wordt de geleidelijke overgang voor kinderen van opvang naar onderwijs optimaal gefaciliteerd door een peuter-kleuter groep met zowel een pedagogisch medewerker als een leerkracht. Ook met het voortgezet onderwijs is een goede samenwerking gerealiseerd. Er is een structureel partnerschap met de gemeente en diverse maatschappelijke organisaties. Dit resulteert onder andere in een breed aanbod op het gebied van sport en cultuur.

Toch zien we nog kansen tot verdere ontwikkeling. Zo vermeldt de schoolgids weliswaar de voorgenomen verbeter- en vernieuwingsactiviteiten, maar bevat de gids geen informatie over de effecten van de vorig jaar afgeronde verbeteractiviteiten. Daarnaast kan de visie op een doorlopende leerlijn tussen kinderopvang en de school nog verder verstevigd worden.

Overige wettelijke vereisten

Voor zover onderzocht hebben wij geen tekortkomingen geconstateerd bij overige wettelijke vereisten.

3.2. basisschool De Doelakkers

Conclusie

We hebben op De Doelakkers vijf standaarden onderzocht, namelijk: Didactisch handelen (OP3), Extra ondersteuning (OP4), Kwaliteitszorg (KA1), Kwaliteitscultuur (KA2) en Verantwoording en dialoog (KA3). Met uitzondering van de standaard Kwaliteitszorg zijn alle onderzochte standaarden als 'voldoende' beoordeeld. Het bestuur krijgt de opdracht om de 'onvoldoende' Kwaliteitszorg op De Doelakkers te herstellen.

Onderwijsproces	O	V	G
OP3 Didactisch handelen		•	
OP4 (Extra) ondersteuning		•	

Onderwijsproces

Didactisch handelen (OP3): in ontwikkeling

De kwaliteit van het didactisch handelen beoordelen we als 'voldoende'. We zien dat de leraren vanuit een duidelijk instructiemodel werken en een taakgerichte werksfeer realiseren. De implementatie van het model is nog volop bezig. De leraren bouwen hun les op vanuit een helder lesdoel dat zij delen met de leerlingen. Op individuele leerlingkaarten houden zij de ontwikkeling van leerlingen bij en zij gebruiken deze informatie om te differentiëren in aanbod, instructie en verwerking. We zagen in alle geobserveerde lessen taakgerichte en betrokken leerlingen.

We zien ook nog ruimte voor ontwikkeling en het nog verder doorvoeren van het gekozen model. We denken dan aan het gebruiken van meer concreet materiaal, leerlingen meer laten reflecteren op elkaars antwoorden en het geven van goede inhoudelijke feedback tijdens en in de afronding van de les.

Extra ondersteuning (OP4): op orde maar aandacht voor inhoudelijke argumentatie nodig

We beoordelen de standaard 'Extra ondersteuning' als 'voldoende'. De school biedt aan leerlingen die een ander aanbod nodig hebben dan de leeftijdsgroep passende ondersteuning en begeleiding. De Doelkokers kiest voor thuisnabij onderwijs voor zoveel mogelijk leerlingen en is zeer terughoudend met verwijzen naar speciaal (basis)onderwijs. Er zijn dan ook meerdere leerlingen in verschillende groepen die geheel of gedeeltelijk onderwijs op een ander niveau krijgen aangeboden dan de leeftijdsgroep. We zien dat de school het onderwijs aan deze leerlingen vorm geeft vanuit een ontwikkelingsperspectief. Op basis van halfjaarlijkse doelen wordt de inhoud van de lessen bepaald. Na iedere evaluatie gaat de school na of bijstellen van doelen aan de orde is. Er is dus sprake van planmatig aanbod en onderwijs voor deze leerlingen. De uitvoering gebeurt in samenspraak tussen de leerkracht, een onderwijsassistent en de intern begeleider.

Wij zien binnen de werkwijze van de school wel aandachtspunten. Op de eerste plaats vinden we dat de school in haar beleid op dit gebied beter kan expliciteren welke ondersteuning zij kan bieden en waar haar grenzen liggen. Het ondersteuningsprofiel biedt hierin – ook volgens de school – weinig houvast en ook de inkadering in het zorgplan kan sterker. Op de tweede plaats stelt de school het ontwikkelingsperspectief vooral vast op basis van gerealiseerde leervorderingen. Bij enkele leerlingen komt dat niet overeen met wat op grond van hun intelligentie verwacht zou mogen worden. De school moet dan vanuit versterkende en belemmerende leerlingkenmerken kunnen beargumenteren waarom de leervorderingen op dat moment leidend zijn voor het perspectief en niet de intelligentie. Dit kan zij nu niet in alle gevallen. Als derde punt van aandacht geven wij mee om de werkafspraken tussen de betrokkenen (leraar, onderwijsassistent en internbegeleider) rondom het opstellen, uitvoeren en evalueren van de plannen te expliciteren in termen van verantwoordelijkheid. Wie is uiteindelijk verantwoordelijk voor de kwaliteit van het onderwijs aan deze veelal kwetsbare kinderen.

Kwaliteitszorg en ambitie	O	V	G
KA1 Kwaliteitszorg	•		
KA2 Kwaliteitscultuur		•	
KA3 Verantwoording en dialoog		•	

Kwaliteitszorg en ambitie

Kwaliteitszorg (KA1): niet genoeg ondersteunend voor de schoolontwikkeling

We beoordelen de standaard Kwaliteitszorg als 'onvoldoende'. Op dit moment geeft de school onvoldoende invulling aan een cyclisch stelsel van kwaliteitszorg om alle onderdelen te evalueren, borgen en verbeteren. Hiermee voldoet de school niet aan de wet, waarin is aangegeven dat het bestuur/de school zorg dient te dragen voor de kwaliteit van onderwijs. Onder 'zorg dragen voor' wordt in elk geval verstaan: het naleven van de wettelijke bepalingen en het uitvoeren van het stelsel van kwaliteitszorg (art. 10 WPO).

De school mist een structuur waarin alle onderdelen van het onderwijs periodiek geëvalueerd worden. Als eerste is de evaluatie van het onderwijs niet volledig. Op dit moment worden alleen de opbrengsten en veiligheid systematisch geëvalueerd. Overige belangrijke aspecten als didactisch handelen, aanbod en burgerschap worden niet structureel geëvalueerd. Het risico bestaat dan ook dat de school 'blinde vlekken' krijgt. De school werkt wel voortdurend aan vernieuwing en verbetering. De onderwerpen waaraan ze werkt worden vooral gekozen op basis van ervaren knelpunten of worden gevoed vanuit scholing die door één of enkele collega's gevolgd wordt. Op de tweede plaats zien we dat bij de veranderingstrajecten die wel lopen er niet goed wordt nagedacht over wat uiteindelijk precies de bedoeling is. Ook een tijdsindicatie over hoe lang een traject loopt of mag lopen, ontbreekt veelal. Zo bestaan er wel werkgroepen rondom inhoudelijke thema's, maar het is onduidelijk wie nu eigenlijk bepaalt wat de werkgroep gaat doen en wie de kaders voor hun opdracht stelt. Tot slot legt de school (nieuwe) afspraken en procedures nauwelijks vast, waardoor zij ook weer gemakkelijk verwateren of uit het zicht raken.

We vinden het belangrijk te vermelden dat het ontbreken van een stelsel voor kwaliteitszorg op dit moment niet betekent dat de school stilstaat of dat er geen beeld van de eigen kwaliteit is. Dit is namelijk niet het geval. Doordat het team relatief klein is, al jaren samenwerkt en de onderlinge contacten en samenwerking goed zijn, zijn de lijntjes kort en wordt veel tussen de bedrijven door beslist en afgesproken.

Wij vinden deze werkwijze echter te persoonsafhankelijk (en daardoor kwetsbaar) en te weinig gericht op het waarborgen van basiskwaliteit.

Kwaliteitscultuur (KA2): het team is gericht op verbeteren en vernieuwen

We beoordelen de Kwaliteitscultuur als 'voldoende'. Leraren zijn zich bewust van het effect van hun handelen, zij volgen scholing en staan open voor veranderingen en vernieuwingen. Zoals eerder gezegd zijn de lijntjes kort en vinden de teamleden elkaar snel en makkelijk: 'Vandaag afspreken is vaak ook meteen morgen doen'. De verantwoordelijkheid voor het onderwijs wordt breed gedragen.

We denken dat er ook nog ruimte voor ontwikkeling is. Zo zijn de recent ingerichte werkgroepen nog niet goed gepositioneerd. Wat wordt hun taak? Gaan zij vernieuwen of juist borgen, of allebei? Ook zouden de gekozen verandertrajecten beter ingebed kunnen worden in de schoolvisie. Een goede leidraad hierbij is om steeds de vraag te stellen wat nodig is om de ambitie van thuisnabij onderwijs voor zoveel mogelijk kinderen vorm te kunnen blijven geven. Tot slot hebben de leraren aangegeven dat ze graag meer van elkaar willen leren en zien. Er zou dus ook meer gestuurd kunnen worden op collegiale consultatie en visitatie.

Verantwoording en dialoog (KA3): op orde maar smal

Wij beoordelen de standaard Verantwoording en dialoog als 'voldoende'. De school verantwoordt zich naar het College van Bestuur en (via de schoolgids en de medezeggenschapsraad) naar de ouders, en voldoet daarmee aan de wet. In de schoolgids verantwoordt de school zich vooral over het niveau van opbrengsten. Op andere onderdelen beschrijft zij in de schoolgids vooral hoe ze werkt. Wanneer het onder Kwaliteitszorg beschreven stelsel voor kwaliteitszorg beter ontwikkeld en gevuld is, zal de school zich breder kunnen verantwoorden. In de afgelopen periode heeft de directie ook de mogelijkheden van verantwoording via Vensters PO verkend. Een vaste werkwijze is hierin echter nog niet bepaald. Binnen de gemeente voert de school de dialoog met verschillende partners. Er is een structureel partnerschap met de gemeente en diverse maatschappelijke organisaties. Dit resulteert onder andere in een breed aanbod op het gebied van sport en cultuur.

Overige wettelijke vereisten

Voor zover onderzocht hebben wij geen tekortkomingen geconstateerd bij overige wettelijke vereisten.

4. Reactie van het bestuur

Bestuur en scholen hebben het vierjaarlijks onderzoek als positief ervaren. Alle gesprekken vonden in een constructieve sfeer plaats waardoor benoemde verbeterpunten door de deelnemers als opbouwende feedback ontvangen werden. Ook het rapport ademt deze sfeer. Er is sprake van een evenwichtige beschrijving van wat goed gaat, wat beter moet en wat beter kan. Het bestuur is blij dat de inspectie gezien heeft dat alle medewerkers op de bezochte scholen werken met een groot hart voor kinderen en dat er sprake is van een voldoende kwaliteitscultuur. Het bestuur en scholen zijn zich ervan bewust dat de kwaliteitszorg onvoldoende is en kunnen zich vinden in de herstelopdrachten.

De afgelopen periode hebben financiële continuïteit en organisatie-ontwikkeling veel aandacht van bestuur en directies gevraagd. Er is veel geïnvesteerd in de Samenwijs ontwikkeling – met resultaat. Door kwaliteitszorg nu zowel op het niveau van het bestuur als van de Samenwijscentra de aandacht te geven die het verdient, kan de aanwezige kwaliteit geborgd worden. Om dat te bereiken, wordt o.a. een PDCA-cyclus ingericht:

- De Samenwijsplannen 2019-2023 (schoolplannen met pedagogische werkplannen kinderopvang) worden gezamenlijk door bestuur en directies opgesteld en voorzien van jaarplannen waarin de prioriteiten per jaar worden vastgelegd.
- Aan de plannen wordt een rapportageformat gekoppeld voor periodieke terugkoppeling van de directies aan het bestuur op alle relevante aspecten van de kwaliteit en bedrijfsvoering. De rapportages vormen de basis voor resultaat gesprekken tussen bestuur en directies.
- De bestaande rapportages van het bestuur aan de raad van toezicht worden aangevuld met alle relevante aspecten van de kwaliteit van opvang en onderwijs.

Voor de uitvoering van de PDCA-cyclus wordt een stafmedewerker kwaliteit geworven (voorjaar 2019). Deze rapporteert aan het bestuur en ondersteunt de directeuren bij de vormgeving van de kwaliteitszorg in de Samenwijscentra.

Het bestuur verwacht op deze wijze binnen twee jaar belangrijke verbeteringen tot stand te brengen ten aanzien van de standaard kwaliteitszorg (KA1) en binnen vier jaar een systeem van kwaliteitszorg ingericht te hebben dat met een voldoende beoordeeld kan worden.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

